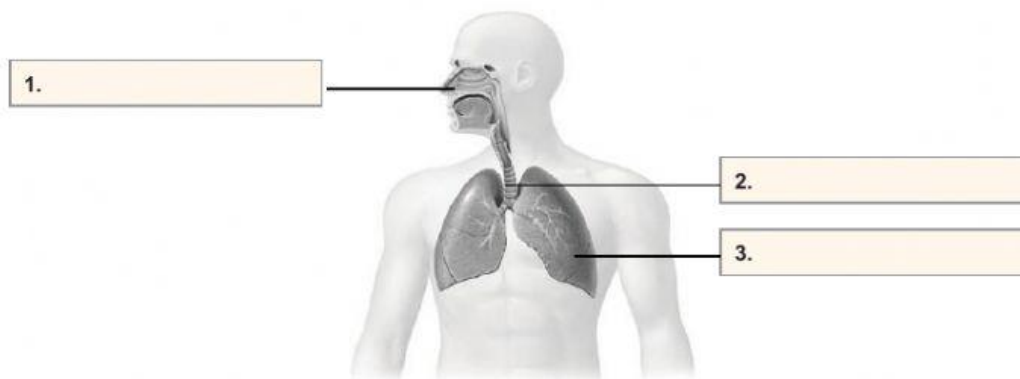

1. Wpisz w odpowiednie miejsca na rysunku nazwy trzech zaznaczonych elementów układu oddechowego.

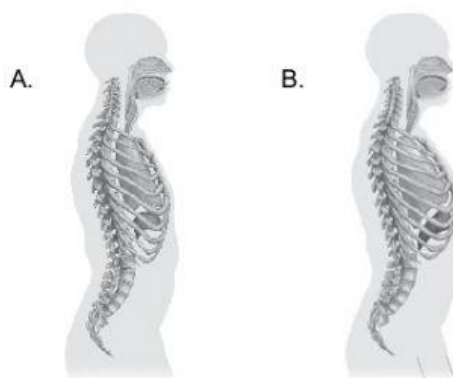

2. Przyporządkuj wymienionym elementom układu oddechowego (A–C) odpowiednie opisy (1–4).

1. Jest wspólnym odcinkiem układu oddechowego i układu pokarmowego.	A. Płuco
2. Dostarcza powietrze bezpośrednio do pęcherzyków płucnych.	B. Tchawica
3. Jest narządem odpowiedzialnym za wymianę gazową organizmu.	C. Gardło
4. Ma kształt elastycznej rury, przez którą powietrze przepływa do oskrzeli.	

A – _____ B – _____ C – _____

3. Wentylację płuc umożliwiają następujące po sobie wdechy i wydechy. Podpisz rysunki.

- a) Uzupełnij poniższe zdania tak, aby zawierały prawdziwe informacje. Podkreśl właściwe określenia.

W czasie wdechu mięśnie międzyżebrowe się **kurczą / rozkurczają**, a żebra **opadają / unoszą się**.

Jednocześnie przepona się **kurczy / rozkurcza**. Wynikiem jest **zwiększenie / zmniejszenie** objętości klatki piersiowej.

4. Oceń, czy podane w tabeli informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa albo literę F – jeśli jest fałszywa.

1.	Wymiana gazowa odbywa się tylko w pęcherzykach płucnych.	P	F
2.	Tlen przenika z krwi do tkanek na drodze dyfuzji.	P	F
3.	Głośnia jest chrząstką zamykającą wejście do krtani podczas połykania pokarmu.	P	F
4.	Oskrzela są rozgałęzieniami tchawicy.	P	F
5.	Utlenianie substancji pokarmowych nazywamy fermentacją.	P	F

5. Wybierz nazwy trzech chorób zakaźnych układu oddechowego.

grypa, rak krtani, angina, katar sienny, gruźlica, astma

6. Zaznacz **dwa** poprawne dokończenia podanego zdania.

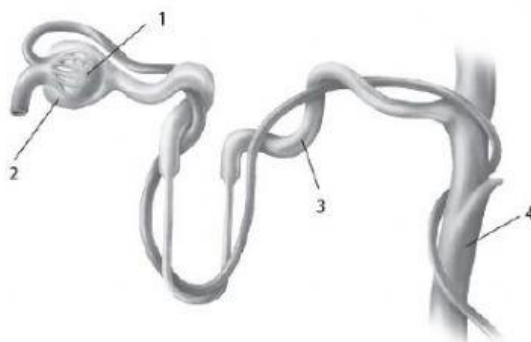
Wydalenie to usuwanie z organizmu

- A. nadmiaru wody z organizmu.
- B. niestrawionych resztek pokarmu.
- C. substancji trujących i mocznika.
- D. nadmiaru białek i tłuszczów.

7. Podaj nazwy elementów układu wydalniczego, których dotyczą podane opisy.

- a. Jest narządem, w którym zachodzi filtracja krwi. _____
- b. Jest narządem o bardzo rozciągliwych ścianach, magazynuje mocz. _____
- c. Jest przewodem doprowadzającym mocz do miejsca jego magazynowania. _____
- d. Jest przewodem wyprowadzającym mocz na zewnątrz ciała. _____

8. Na rysunku została przedstawiona budowa nefronu.

Zaznacz odpowiedź, która przedstawia poprawną kolejność elementów oznaczonych na rysunku numerami 1–4.

- A. 1 – torebka kłębuszka, 2 – kanałek nerkowy, 3 – cewka zbiorcza, 4 – kłębuszek nerkowy.
- B. 1 – kanałek nerkowy, 2 – torebka kłębuszka, 3 – kłębuszek nerkowy, 4 – cewka zbiorcza.
- C. 1 – kłębuszek nerkowy, 2 – torebka kłębuszka, 3 – kanałek nerkowy, 4 – cewka zbiorcza.
- D. 1 – kłębuszek nerkowy, 2 – torebka kłębuszka, 3 – cewka zbiorcza, 4 – kanałek nerkowy.

9. Wybierz właściwe wyrazy tak, aby tekst dotyczący mechanizmu powstawania moczu był prawdziwy.

W **ciałkach / miedniczkach** nerkowych zachodzi pierwszy etap powstawania moczu, czyli **osmoza / filtracja** krwi. Niektóre składniki osocza przenikają wtedy przez ściany naczyń krwionośnych do **torebki kłębuszka / kłębuszka nerkowego** i tworzy się **mocz ostateczny / mocz pierwotny**, który przepływa do **cewek zbiorczych / kanalików nerkowych**, gdzie zachodzi **wchłanianie / filtracja** wody i niektórych związków z powrotem do krwi. Na skutek zmniejszenia się ilości wody w moczu następuje jego **zagęszczenie / rozcieńczenie**. Powstaje wtedy mocz ostateczny, który jest usuwany z organizmu.

10. Wybierz nazwy związków chemicznych, których **nie powinien** zawierać mocz ostateczny.

białka, mocznik, woda, glukoza